

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-2-003 (Devralma)
Karar Sayısı : 22-16/274-123
Karar Tarihi : 07.04.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Evrim Özgül KAZAK, Mehmet Mustafa ŞEREF,
Muhammet Cuma KÜRKCÜ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Tekfen Tarımsal Araştırma Üretim ve Pazarlama Anonim Şirketi
Temsilcisi: Av. Beste DEMİR BELET
Kültür Mah. Budak Sk. Tekfen Sitesi A Blok No:7 34340
Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Hishtil-Toros Fidecilik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin tek kontrolünün Hishtil Holdings BV tarafından devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 25.01.2022 tarih ve 24877 sayı ile intikal eden ve 21.03.2022 tarih 26436 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 01.04.2022 tarih ve 2022-2-003/Öİ sayılı Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda, Hishtil-Toros Fidecilik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin (HİSHTİL TOROS) tek kontrolünün Tekfen Tarımsal Araştırma Üretim ve Pazarlama Anonim Şirketi'nin (TEKFEN TARIMSAL) bu şirkette sahip olduğu %(.....) oranındaki hissenin satın alınması yoluyla Hishtil Holdings BV (HİSHTİL BV) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirilen işlem öncesinde devre konu şirket HİSHTİL TOROS'un, TEKFEN TARIMSAL ve HİSHTİL BV'nin ortak kontrolünde olup, işlem sonrasında HİSHTİL BV, TEKFEN TARIMSAL'ın devre konu şirketteki hisselerinin tamamını devralmak suretiyle bu şirketin tek kontrolünü elde edecektir.
- (6) Bildirime konu işlem incelendiğinde, işlem neticesinde HİSHTİL BV, HİSHTİL TOROS'un üzerinde tek kontrol sahibi olacağı görülmektedir. Bu bağlamda, bildirime konu işlem 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. İşlem taraflarının ciroları 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aştığından, işlem izne tabidir.
- (7) Bildirime konu işlemde tarafların faaliyetleri incelendiğinde, devre konu şirket HİSHTİL TOROS dikim için sebze fidesi alanında faaliyet göstermektedir. HİSHTİL TOROS'un

ürettiği fideler aşılı¹ (domates, hıyar, karpuz, kavun, patlıcan) ve düz (biber, brokoli, domates, hıyar, kabak karpuz, kavun, lahana, marul, patlıcan, karnabahar, sanayi domatesi, enginar) olmak üzere iki çeşittir. HİSHTİL TOROS'un faaliyet alanının yalnızca sebze fidesi ile sınırlı olduğu belirtilmiştir. Teşebbüs tarafından gönderilen cevabi yazıda HİSHTİL TOROS'un yetiştirdiği fidelerin büyük bir kısmını yurt içine sattığı, yurt dışında ise sadece Fas ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne toplam cirosunun çok küçük bir kısmını oluşturan satışlar yaptığı ifade edilmiştir.² Cevabi yazıda ayrıca, fide pazarındaki ürünler arası arz dengesi dikkate alındığında fide yetiştiriciliği kapsamında tedarikçilerin göreceli fiyatlarda meydana gelecek küçük ve kalıcı artışlar karşısında kısa dönemde ve kayda değer maliyetlere katlanmadan üretimlerini başka ürünlere kaydırabildikleri belirtilmiştir. Eş deyişle fide üretimi açısından yetiştiriciliği yapılan ürünler arasında rahatlıkla geçiş sağlanabilmektedir. Bu bağlamda, fide pazarındaki ürünlerin birbirlerini arz yönünden ikame ettiği değerlendirilmektedir.

- (8) İşlemin diğer tarafı, hâlihazırda ortak girişimin ana şirketlerinden biri olan ve başvuru konusu işlem sonrasında HİSHTİL TOROS üzerinde tek kontrol sağlayacak devralan konumundaki HİSHTİL BV'dir. Şirket, İsrail'de mukim bir gerçek kişi olan Bat Sheva DAGAN tarafından dolayı olarak kontrol edilmektedir. Bildirim kapsamında gönderilen cevabi yazıda Bat Sheva DAGAN'ın; Türkiye'de hissedarı olduğu HİSHTİL TOROS dışında başka bir teşebbüsün bulunmadığı belirtilmiş olup doğrudan veya dolayı olarak kontrol ettiği İsrail, Hollanda, İspanya, Bulgaristan, Meksika ve ABD'de bulunan iştiraklerinin bir kısmının holding şirketi olarak başka teşebbüslere iştirak etmekten başka bir ticari faaliyeti olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca Bat Sheva DAGAN'ın diğer iştiraklerinin ise genç bitkilerin üretimi ve pazarlanması faaliyetinde bulunduğu, ayrıca söz konusu teşebbüslerin faaliyet alanlarıyla ilgili olarak Türkiye'ye herhangi bir satış yapmadıkları ifade edilmiştir.
- (9) Yukarıda açıklandığı üzere, devre konu şirket olan HİSHTİL TOROS, dikim için sebze fidesi ile iştigal etmektedir. Bununla birlikte, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında inceleme konusu işlemin olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor olması halinde ilgili pazar tanımı yapılmayabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, işbu dosya kapsamında kesin bir pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı söylenebilmekle birlikte etkilenen pazarın dikim için sebze fidesi pazarı olduğu değerlendirilmektedir.
- (10) Fidencilik, hemen hemen tüm sebze türlerinin (ve bazı çiçek türlerinin) tohumlarını otomasyonlu sistemlerde küçük gözlemlere ekerek kontrollü örtü altı yetiştirme ortamlarında 15-60 gün arası sürede yetiştirip çiftçilere sevk etmek suretiyle gerçekleştirilen tarımsal üretim yöntemidir. Sebzelerin yanı sıra karpuz, kavun gibi meyveler de fidenciliğin kapsamı dahilindedir. Bu bakımdan fidencilik toprakta yetişen meyve ve sebze türlerini kapsamaktadır. Uzun dönemde hazır olan ve çok yıllık ürünlerin yetiştirildiği fidancılıktan (meyveler, süs ve peyzaj bitkileri) farklı olarak fidencilikte, tek sezonda dikilip hasadı yapılan, yeni dikim dönemi için yeniden fide ihtiyacı gerektiren ürünler yetiştirilmektedir. Fide üretiminde, üretilen fidelerin tamamı satış için kullanılmayıp üretim yapanların kendi ihtiyaçları için de kullanılabilir. Sektör paydaşlarından ve işlem tarafı teşebbüslerden elde edilen bilgilere göre, fide üretiminin bu kadar kısa süreli olarak yapılması pazar hakkında sağlıklı bilgi elde

¹ Dosya kapsamında edinilen bilgilere göre; aşılı fideler tarla ve seralarda yaygın olarak görülen hastalıklara dayanıklı olan fide türleridir. Bu sebeple düz fideye göre verimleri çok daha yüksektir.

² HİSHTİL TOROS'un 2020 yılında Fas'a (.....) TL, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ise (.....) TL olmak üzere toplam (.....) TL yurt dışı satışı bulunmaktadır.

etmeyi zorlaştırmaktadır.

- (11) Fidecilik bugün ülkemizde ağırlıklı olarak güney sahil bölgelerinde yapılmaktadır. FİDEBİRLİK'ten edinilen bilgilere göre FİDEBİRLİK'e kayıtlı 193 teşebbüs bulunmakta ve bu 193 teşebbüs pazarın yaklaşık %75'lik bir kısmını oluşturmaktadır. Pazarın kalan %25'lik kısmı ise FİDEBİRLİK üyesi olmayan veya kayıt dışı üretim yapan üreticilerden oluşmaktadır. FİDEBİRLİK'e kayıtlı üyelerin %75'i 20 dekardan küçük üretim alanına, %4'ü ise sadece 40 dekarın üzerinde üretim alanına sahiptir. Bu durum pazarda 20 dekardan daha küçük üretim alanına sahip oyuncu sayısının yüksekliğini göstermektedir. Yıllar içerisinde artan fidelik sayıları nedeniyle fide pazarı oldukça rekabetçi ve bölünmüş bir yapıdadır.
- (12) Bildirim formunda devre konu şirket HİSHTİL TOROS'un hâlihazırda TEKFEN HOLDİNG ve Bat Sheva DAGAN tarafından ortak kontrol edildiği ifade edilmektedir. İşlem sonrasında Bat Sheva DAGAN, HİSHTİL TOROS üzerinde tek kontrol hakkı elde edecektir. Dolayısıyla, işlem ile birlikte pazardaki diğer teşebbüslerin pazar payında herhangi bir değişim olmayacağı değerlendirilmektedir.
- (13) Sektörde çok sayıda küçük oyuncunun faaliyet gösteriyor olması, bunlardan bir kısmının kayıt dışı olması, üretim ve satış sürecinin kısa dönemli olması gibi nedenlerle sektördeki oyuncuların tamamına ilişkin satış miktarı, satış tutarı ve dolayısıyla pazar payı verilerine ulaşılamamıştır. Bununla birlikte, HİSHTİL TOROS'un pazardaki konumuna ilişkin bir fikir vermesi amacıyla dosya kapsamında elde edilen verilerden hareketle pazardaki en yüksek satış miktarına sahip olduğu tahmin edilen teşebbüsler dikkate alınarak bir hesaplama yapılmıştır. Aşağıda öncelikle raportörlerce yapılan bu hesaplamalar çerçevesinde HİSHTİL TOROS'un bu hesaplama dahil edilen teşebbüsler arasındaki konumuna yer verilecektir. Ardından ise FİDEBİRLİK verileri çerçevesinde pazarın toplam büyüklüğü dikkate alınarak HİSHTİL TOROS'un pazarın bütünü içinde sahip olduğu konuma ilişkin değerlendirmelerde bulunulacaktır. HİSHTİL TOROS'un dikim için sebze fidesi pazarındaki konumunu anlamak adına, söz konusu pazarda faaliyeti bulunan, satış miktarı ve tutarı bakımından büyük olduğu düşünülen sekiz teşebbüsten³ son üç yıldaki (2019, 2020, 2021) satış miktarına ve tutarına ilişkin bilgi talebinde bulunulmuştur. Bahse konu sekiz teşebbüsten ve işlem tarafı HİSHTİL TOROS'tan gelen cevabi yazılar kapsamında raportörlerce hesaplanan dikim için sebze fidesi pazarında pazar payı bilgilerine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.
- (14) HİSHTİL TOROS'un Türkiye'de dikim için sebze fidesi pazarında sadece satış miktarı ve tutarı bakımından büyük olduğu düşünülen teşebbüsler dikkate alınarak hesaplanan satış miktarı bakımından pazar payının 2019, 2020 ve 2021 yılları için sırasıyla %(.....), (.....) ve %(.....) olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca 2019, 2020 ve 2021 yıllarına bakıldığında, ilgili pazarda HİSHTİL TOROS'un yaklaşık (.....) katı satış miktarına sahip TİTİZ AGRO gibi bir oyuncunun bulunduğu görülmektedir.
- (15) Ayrıca HİSHTİL TOROS'un Türkiye'de dikim için sebze fidesi pazarında sadece satış miktarı ve tutarı bakımından büyük olduğu düşünülen teşebbüsler dikkate alınarak hesaplanan satış tutarı bakımından pazar payının 2019, 2020 ve 2021 yılları için sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca 2019, 2020 ve 2021 yılları için, ilgili pazarda satış tutarı bakımından HİSHTİL TOROS'un pazar payından daha büyük pazar payına sahip TİTİZ AGRO ve HAS FİDE gibi oyuncuların bulunduğu görülmektedir.

³ Söz konusu teşebbüsler hem bildirimde bulunan tarafın beyanı hem de FİDEBİRLİK verileri dikkate alınarak seçilmiştir.

- (16) Yer verilen verilerin dikim için sebze fidesi pazarındaki satış miktarı ve tutarı bakımından büyük olduğu düşünülen teşebbüslerin verilerinden oluştuğu, HİSHTİL TOROS'un kendisi dahil dokuz teşebbüs verisi kullanılarak hesaplanan pazar payının %(.....) ila %(.....) düzeyinde olduğu, teşebbüsün ilgili pazarın geneli baz alınarak hesaplanacak pazar payının çok daha düşük çıkacağı değerlendirilmektedir.
- (17) HİSHTİL TOROS'un dikim için sebze fidesi pazarında büyük olduğu düşünülen teşebbüsler arasındaki pazar payına ek olarak, FİDEBİRLİK'ten elde edilen veriler ile birlikte değerlendirildiğinde, 2020⁴ yılında Türkiye'deki toplam tahmini fide üretim adedinin 5.000.000.000 olduğu, HİSHTİL TOROS'un 2020 yılında (.....) adet fide ürettiği dikkate alındığında teşebbüsün 2020 yılında üretim miktarı bakımından toplam pazardaki payının yaklaşık olarak %(.....) olduğu tahmin edilmektedir. Söz konusu düşük pazar payının yanı sıra pazarda çok sayıda teşebbüs bulunması, satış miktarı ve tutarı cinsinden büyük olduğu düşünülen rakip firmaların olması dikkate alındığında bildirim konu devralma işleminin rekabetçi bir endişe doğurmayacağı değerlendirilmektedir.
- (18) Bu bağlamda, HİSHTİL TOROS'un tek kontrolünün HİSHTİL BV tarafından devralınması işleminin Türkiye'de olası etkilenen pazarda rekabeti kısıtlayıcı bir yoğunlaşmaya yol açmayacağı anlaşılmaktadır. Ayrıca, "dikim için sebze fidesi" pazarında TİTİZ AGRO ve HAS FİDE gibi önemli paya sahip olan oyuncular bulunmaktadır. Bu bağlamda, söz konusu devralma işleminin Türkiye'de dikim için sebze fidesi pazarındaki rekabetçi yapıyı değiştirecek bir etkisinin olmadığı kanaati oluşmaktadır.

⁴ Söz konusu pazar payı tahmininde 2020 yılı baz alınmıştır. Dosya kapsamında hem FİDEBİRLİK'ten hem de BÜGEM'den elde edilen bilgiler çerçevesinde 2021 yılına ait tahmini üretim miktarı verilerine ulaşılamamıştır.

H. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.